

TÀI LIỆU HƯỚNG DẪN
XÂY DỰNG VÀ THỰC HIỆN CÁC HOẠT ĐỘNG
GIÁO DỤC - TRUYỀN THÔNG
GIẢM NHẸ RỦI RO THIÊN TAI

**DỰ ÁN TĂNG CƯỜNG NĂNG LỰC QUẢN LÝ RỦI RO THIÊN TAI
CHO CÁC TỔ CHỨC VÀ CỘNG ĐỒNG ĐỊA PHƯƠNG DỄ BỊ TỒN
THƯƠNG TẠI TỈNH THANH HÓA**

Hà Nội, tháng 10 năm 2011

Cuốn tài liệu này được biên soạn nhằm cung cấp thông tin về những bước thực hiện chương trình truyền thông trong khuôn khổ “Dự án Tăng cường năng lực Quản lý Rủi ro Thiên tai cho các Tổ chức Cộng đồng địa phương dễ bị tổn thương tại tỉnh Thanh Hóa” triển khai bởi tổ chức CARE Quốc tế tại Việt Nam.

Nội dung được trình bày theo thứ tự cấu trúc mô tả các bước thực hiện dự án truyền thông, và các bước thực hiện chi tiết mỗi hoạt động truyền thông, kèm theo đó là các tài liệu sử dụng trong mỗi bước. Các tài liệu, biểu mẫu và ấn phẩm đi kèm với mỗi hoạt động được trích dẫn ở phần Phụ lục.

“Cảm ơn CARE, từ khi có dự án, chúng tôi đã có giếng nước sạch, đường đi lối lại được tốt hơn. Tôi đã học thêm được nhiều điều để trong phòng tránh thiên tai. Từ khi có dự án CARE, cuộc sống của bà con đã được cải thiện hẳn”

Cô Hoàng Thị Cúc, 50 tuổi, gia đình phụ nữ đơn thân ở ven sông

Xã Nga Bạch, huyện Nga Sơn, tỉnh Thanh Hóa

Viết tắt

BCĐ	Ban Chỉ đạo
BĐKH	Biến đổi khí hậu
BGH	Ban Giám hiệu
BGK	Ban Giám khảo
BTC	Ban tổ chức
BTV	Ban Thường vụ
CTĐ	Chữ thập đỏ
DBTT	Dễ bị tổn thương
GV	Giáo viên
GVCN	Giáo viên chủ nhiệm
HS	Học sinh
KAP	Phương pháp nghiên cứu đánh giá sự thay đổi của con người trong Hiểu biết, Thái độ và Hành vi (Knowledge, Attitudes and Practices)
GTRRTT	Giảm thiểu rủi ro thiên tai
PCLB	Phòng chống lụt bão
PNGNRRTT	Phòng ngừa giảm nhẹ rủi ro thiên tai
PNƯP RRTT	Phòng ngừa ứng phó rủi ro thiên tai
PNTH	Phòng ngừa thảm họa
QLDA	Quản lý dự án
QLRRTTDVCD	Quản lý rủi ro thiên tai dựa vào cộng đồng
RRTT	Rủi ro thiên tai
THCS	Trung học cơ sở
THV	Tập huấn viên
TTV	Truyền hình Thanh Hóa
TV	Tư vấn
UBND	Ủy ban Nhân dân
VCA	Phương pháp đánh giá khả năng và tình trạng dễ bị tổn thương (Vulnerability and Capacity Assessment)
VSMT	Vệ sinh Môi trường

Mục lục

Viết tắt.....	3
Mục lục.....	4
1. Hướng dẫn sử dụng tài liệu	5
2. Giới thiệu về dự án	6
3. Tiến trình thực hiện truyền thông về giảm nhẹ rủi ro thiên tai trong cộng đồng	9
3.1. Giai đoạn 1: Đánh giá nhu cầu và hiện trạng	10
3.2. Giai đoạn 2: Xây dựng kế hoạch và chiến lược truyền thông	10
3.3. Giai đoạn 3: Triển khai các hoạt động truyền thông.....	11
3.4. Giai đoạn 4: Giám sát và Đánh giá	13
4. Hướng dẫn xây dựng và thực hiện chương trình giáo dục - truyền thông trong trường học, cộng đồng và các phương tiện thông tin đại chúng.....	15
4.1. Truyền thông trong trường học.....	15
4.2. Các hình thức giáo dục - truyền thông trong trường học	17
4.2.1. Tổ chức giảng dạy kiến thức và kỹ năng PNU'PRRTT.	17
4.2.2. Tổ chức thi Rung chuông vàng.....	18
4.2.3. Tổ chức thi viết.....	19
4.2.4. Tổ chức thi vẽ	20
4.2.5. Tổ chức thi sân khấu hóa	20
5. Hướng dẫn xây dựng và thực hiện chương trình giáo dục - truyền thông trong cộng đồng và các phương tiện thông tin đại chúng	21
5.1. Truyền thông trong cộng đồng.....	21
5.2. Truyền thông qua các phương tiện thông tin đại chúng.....	24

1. Hướng dẫn sử dụng tài liệu

ĐỐI TƯỢNG SỬ DỤNG

Bộ tài liệu này mong muốn được sử dụng và chia sẻ thông tin với:

- Cán bộ quản lý trong ngành giáo dục
- Chuyên gia thiết kế và xây dựng chương trình giảng dạy
- Giáo viên các trường học, hội Phụ nữ các tỉnh
- Các tổ chức Phi Chính Phủ, tổ chức xã hội dân sự
- Các tổ chức đoàn thể, các nhà hoạch định chính sách và lãnh đạo địa phương và trên cả nước

HƯỚNG DẪN SỬ DỤNG BỘ TÀI LIỆU

Cuốn tài liệu trình bày 4 giai đoạn chính của dự án thực hiện nhằm tăng cường năng lực quản lý rủi ro thiên tai cho các tổ chức và cộng đồng địa phương dễ bị tổn thương, bao gồm:

- Giai đoạn 1: Đánh giá nhu cầu và hiện trạng tại địa bàn triển khai dự án
- Giai đoạn 2: Xây dựng kế hoạch và chiến lược truyền thông
- Giai đoạn 3: Triển khai các hoạt động truyền thông trong trường học, cộng đồng và qua các phương tiện thông tin đại chúng
- Giai đoạn 4: Giám sát và đánh giá

Các bước thực hiện chi tiết trong từng giai đoạn được mô tả chi tiết ở phần 3

Các công cụ sử dụng trong mỗi giai đoạn của dự án bao gồm các biểu mẫu, kế hoạch, bài giảng và các ấn phẩm, tài liệu sử dụng trong quá trình truyền thông. Xem chi tiết ở phần 3 và phụ lục

HƯỚNG DẪN SỬ DỤNG PHẦN TRUYỀN THÔNG TRONG TRƯỜNG HỌC, CỘNG ĐỒNG VÀ QUA CÁC PHƯƠNG TIỆN THÔNG TIN ĐẠI CHÚNG

Phần này mô tả các hoạt động truyền thông được thực hiện dựa vào cộng đồng, do các giáo viên và hội phụ nữ tại địa phương thực hiện với những hoạt động chính như sau:

Hoạt động truyền thông trong trường học

- (1) Tập huấn cho các giáo viên về kiến thức PNU'PRRTT
- (2) Các giáo viên lập kế hoạch và triển khai các hoạt động truyền thông trong nhà trường với những hình thức như giảng dạy, chơi trò chơi, tổ chức thi viết, vẽ, sân khấu hoá

Hoạt động truyền thông trong cộng đồng

- (1) Tập huấn cho các chị em Hội phụ nữ về kiến thức PNU'PRRTT
- (2) Hội phụ nữ thiết kế, lập kế hoạch và triển khai truyền thông trong thôn xóm dưới hình thức tổ chức các hoạt động tuyên truyền trong những buổi họp thôn, lồng ghép các hoạt động hái hoa dân chủ và thi sân khấu hoá

Hoạt động truyền thông qua các phương tiện thông tin đại chúng được thực hiện qua 2 kênh truyền thông chính là

- (1) Sản xuất các ấn phẩm truyền hình và phát sóng trên kênh TV đài truyền hình Thanh Hoá
- (2) Truyền thông qua hệ thống loa phát thanh các cấp

Các biểu mẫu và ấn phẩm sử dụng trong phần này bao gồm các mẫu lập kế hoạch, theo dõi và báo cáo hoạt động, các tài liệu do giáo viên và Hội phụ nữ thiết kế và sử dụng trong quá trình truyền thông.

2. Giới thiệu về dự án

Dự án “Tăng cường năng lực quản lý rủi ro thiên tai cho các tổ chức và cộng đồng địa phương dễ bị tổn thương tại tỉnh Thanh Hóa” do tổ chức CARE Quốc tế tại Việt Nam thực hiện từ tháng 7/2010 đến tháng 10/2011 tại 3 xã Nga Bạch, Nga Tiến và Nga Tân, huyện Nga Sơn, tỉnh Thanh Hóa.

Mục tiêu chính của dự án là tăng cường năng lực cho các tổ chức và cộng đồng dễ bị tổn thương tại các địa bàn thực hiện dự án trong việc quản lý rủi ro thiên tai. Do vậy đối tác và các thành phần tham gia dự án bao gồm Phòng giáo dục, Đài truyền hình tỉnh Thanh Hóa, Đài phát thanh Nga Sơn, Sở Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn, hội Chữ thập đỏ tỉnh và huyện, hội Phụ nữ, lãnh đạo địa phương và giáo viên các trường THCS, Tiểu học và Mầm non 3 xã.

Các đối tượng dự án tập trung hướng tới là (i) những phụ nữ nghèo đơn thân, phụ nữ là chủ hộ hoặc các hộ ngư dân; (ii) các học sinh Tiểu học và THCS trong độ tuổi từ 9 – 15; và (iii) các học sinh Mầm non từ 4 – 5 tuổi. Đây là những nhóm đối tượng ít có khả năng và kiến thức trong việc đối phó với những thảm họa thiên tai, do vậy họ thường dễ bị tổn thương hoặc trở thành nạn nhân khi thiên tai ập đến.

Hoạt động dự án được chia làm các giai đoạn chính như sau: (i) Giai đoạn 1: Đánh giá nhu cầu và hiện trạng tại 3 xã địa bàn sẽ triển khai dự án. Trong giai đoạn này, dự án thực hiện khảo sát tiền dự án đánh giá Kiến thức, Nhận thức và Hành vi của người dân trước khi thực hiện dự án (gọi tắt là Pre KAP) để ; (ii) Giai đoạn 2: Xây dựng kế hoạch và chiến lược truyền thông; (iii) Triển khai các hoạt động truyền thông; (iv) Giám sát và đánh giá.

Ở giai đoạn 1, dự án tiến hành khảo sát ban đầu về Kiến thức, Thái độ và Hành vi (Pre KAP) nhằm xác định tổng quan hiện trạng kiến thức, thái độ và hành vi của người dân trong việc phòng ngừa và giảm nhẹ thiên tai. Khảo sát được tiến hành dựa trên phỏng vấn trực tiếp ngẫu nhiên các nhóm đối tượng, và sau đó thực hiện phân tích định tính và định lượng kết quả khảo sát. Tổng số người được phỏng vấn là 510, trong đó 42% là nữ, và 44% là trẻ em. Kết quả khảo sát cho thấy 81% người dân và 63% trẻ em trong 3 xã phỏng vấn không hiểu biết về lập kế hoạch ứng phó với rủi ro thiên tai. 36% phụ nữ và 49% nam giới không tham gia vào việc lập kế hoạch nói trên. Vì vậy việc triển khai dự án tại cộng đồng có ý nghĩa rất quan trọng trong việc nâng cao khả năng tự ứng phó của người dân khi thiên tai diễn ra.

Ở giai đoạn tiếp theo, dự án tổ chức họp các đối tác tham gia dự án để thảo luận và đề ra kế hoạch xây dựng chiến lược truyền thông tại 3 xã địa bàn dự án. Các hình thức truyền thông và phương án triển khai được lập kế hoạch chi tiết ở giai đoạn này. Ngoài ra dự án còn chuẩn bị các tài liệu ấn phẩm truyền thông như tờ rơi, sổ tay truyền thông, etc.

Bước vào giai đoạn 3, các hoạt động truyền thông trong nhà trường, cộng đồng và qua các phương tiện thông tin đại chúng được thực hiện.

Trong nhà trường, dự án tổ chức các lớp tập huấn trang bị kiến thức và kỹ năng cho giáo viên của 3 xã dự án với những chủ đề như kiến thức PNU'PRRTT dựa vào cộng đồng, kỹ năng và phương pháp truyền thông có sự tham gia:

- Đã có 105 giáo viên nữ tham gia các lớp tập huấn, chiếm 63% tổng số học viên. Sau lớp tập huấn, giáo viên các trường THCS, Tiểu học và Mầm non tổ chức các lớp ngoại khóa dạy học sinh kiến thức và kỹ năng về PNU'PRRTT, tổ chức các cuộc thi như Rung chuông vàng, thi viết, vẽ, sân khấu hóa về chủ đề thiên tai. Tổng số học sinh ở 3 cấp học tham gia các hoạt động học ngoại khóa là 3549 em, trong đó 46% là nữ.
- Các em học sinh các cấp đều nhiệt tình và hứng thú tham gia các hoạt động nói trên, ngay cả những học sinh cá biệt cũng bị cuốn hút bởi những hoạt động sáng tạo như thi viết, thi vẽ. Điều này chứng tỏ tính phù hợp và sinh động của các hoạt động truyền thông. Thông qua những hoạt động này, không chỉ có các học sinh và trẻ mầm non nắm được những kiến thức và kỹ năng cơ bản phòng ngừa thiên tai, mà ngay cả các bậc phụ huynh cũng tham gia nhiệt tình trong các cuộc thi vẽ, thi diễn kịch và rung chuông vàng, nhờ vậy họ hiểu rõ hơn thông điệp truyền thông về sự an toàn của trẻ trong mùa thiên tai.

Trong cộng đồng, sau khi tham dự các lớp tập huấn, chị em các xã, thôn đã thực hiện các buổi sinh hoạt cộng đồng với hai chủ đề chính là (i) Nâng cao nhận thức cộng đồng nhằm phòng ngừa và ứng phó với các rủi ro thiên tai hiệu quả; và (ii) Các bệnh thường gặp trong mùa mưa bão và cách phòng tránh.

- Hình thức sinh hoạt là tuyên truyền thông tin và phổ biến kiến thức qua các buổi truyền thông theo nhóm, có lồng ghép các trò chơi như hái hoa dân chủ. Đây là hình thức sinh hoạt được nhiều bà con rất thích và tham gia nhiệt tình.
- Tổng số buổi sinh hoạt cộng đồng là 54 buổi, với 3211 người tham gia, trong đó 85% là các chị em. Ngoài ra, sau khi kết thúc giai đoạn tuyên truyền theo nhóm, hội phụ nữ và các chị em ở mỗi xã đều tổ chức cuộc thi sân khấu hóa về các chủ đề đã học trong các buổi sinh hoạt cộng đồng. Thông qua các hoạt động này, bà con trong xóm đã biết thêm được nhiều kiến thức về lập kế hoạch phòng tránh thiên tai và dịch bệnh cho gia đình mình. Thêm vào đó, mối quan hệ giữa bà con làng xóm được xích lại gần nhau hơn nhờ tham gia các hoạt động tập thể.

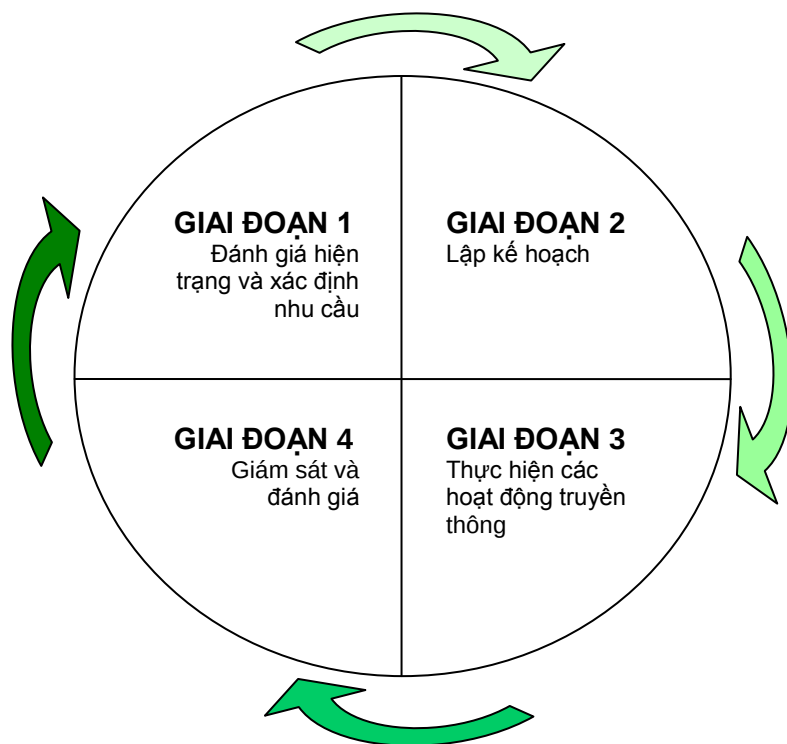
Hoạt động truyền thông qua các phương tiện thông tin đại chúng được thực hiện qua đài truyền hình Thanh Hóa và đài phát thanh các cấp.

- Đài truyền hình tỉnh đã tổ chức sản xuất và phát sóng 9 chương trình với chủ đề về PNU'PRRTT từ tháng 12/2010 đến tháng 08/2011. Mỗi tháng phát sóng 1 chương trình và phát lại 5 lần/tháng với thời lượng từ 10 – 15 phút. Mục tiêu hướng tới của dự án là khoảng 80% trong số 3,4 triệu người trong 27 huyện của tỉnh Thanh hóa sẽ xem các chương trình này khi phát trên đài Truyền hình Thanh Hóa.
- Bên cạnh đó, để cập nhật thông tin thường xuyên đến những hộ dân không có tivi, các bản tin truyền thông về PNU'PRRTT cũng được đài phát thanh huyện/xã phát định kỳ vào các ngày trong tuần. Nhờ vậy, việc tuyên truyền được phổ biến rộng rãi tới những người dân trong thôn, xóm.

Theo kết quả đánh giá Kiến thức, Thái độ và Hành vi sau khi kết thúc dự án (gọi tắt là Post KAP), cộng đồng đã có những sự thay đổi rõ rệt trong hiểu biết, nhận thức cũng như hành vi về PNU'PGTRRTT. 61% người dân và 65% các em học sinh đã có thêm hiểu biết sau một năm triển khai dự án. Kết quả khảo sát cho thấy hành vi của người dân đã thay đổi trong việc ứng phó với thiên tai, phần đông trong số những người được hỏi đã biết cách chuẩn bị lương thực, thuốc men, nước sạch, chằng chống nhà cửa chống bão. Cùng với việc nâng cao kiến thức và kỹ năng của đội ngũ cán bộ lãnh đạo các cấp, cán bộ hội phụ nữ và giáo viên các trường học, đội ngũ cán bộ này sẽ là những nhân tố nòng cốt trong việc chủ động đưa ra những kế hoạch và biện pháp truyền thông triển khai sâu rộng trong toàn cộng đồng.

3. Tiến trình thực hiện truyền thông về giảm nhẹ rủi ro thiên tai trong cộng đồng

Tiến trình thực hiện dự án bao gồm các bước:

Hình 1: Tiến trình thực hiện dự án

3.1. Giai đoạn 1: Đánh giá nhu cầu và hiện trạng

Mục tiêu:

- Đánh giá mức độ hiểu biết, thái độ và hành vi của người dân tại địa bàn sẽ triển khai dự án, để từ đó đưa ra các phương pháp tiếp cận và thực hiện phù hợp với trình độ của người dân và điều kiện thực tế của từng địa phương.
- Sử dụng công cụ đánh giá Hiểu biết, Thái độ và Hành vi. Đây là phương pháp đánh giá sự thay đổi của con người trong Hiểu biết, Thái độ và Hành vi. Phương pháp này thường được thực hiện trước và sau các dự án nhằm xác định tính hiệu quả của dự án thông qua sự thay đổi của đối tượng hưởng lợi trong hiểu biết, thái độ và hành vi.

Các bước:

Đánh giá Hiểu biết, Thái độ và Hành vi trước dự án (Pre KAP) gồm các bước sau

- Lập kế hoạch phỏng vấn và in ấn mẫu câu hỏi phỏng vấn;
- Thực hiện phỏng vấn (Đối tượng phỏng vấn được chọn ngẫu nhiên: học sinh, phụ nữ, các cán bộ xã, giáo viên);
- Phân tích tổng hợp kết quả phỏng vấn và viết báo cáo

Tài liệu tham khảo: Phụ lục 1

- Tài liệu 1.1. Phiếu điều tra Hiểu biết, Thái độ và Hành vi trước khi thực hiện dự án
- Tài liệu 1.2. Kế hoạch phỏng vấn Hiểu biết, Thái độ và Hành vi
- Tài liệu 1.3. Phân tích kết quả phỏng vấn Hiểu biết, Thái độ và Hành vi
- Tài liệu 1.4. Báo cáo điều tra Hiểu biết, Thái độ và Hành vi trước khi thực hiện dự án

3.2. Giai đoạn 2: Xây dựng kế hoạch và chiến lược truyền thông

Mục tiêu:

- Xây dựng chiến lược truyền thông và lập kế hoạch chi tiết về tiến trình thực hiện cũng như nguồn lực sử dụng (nhân sự, tài chính, cơ sở vật chất và các tài liệu)

Các bước:

- **Tổ chức cuộc họp các đối tác dự án để thảo luận và lập kế hoạch, chiến lược truyền thông.** Các đối tác dự án bao gồm Phòng giáo dục, Đài truyền hình tỉnh Thanh Hóa, Đài phát thanh Nga Sơn, Sở Nông nghiệp và Phát triển

Nông thôn, hội Chữ thập đỏ tỉnh và huyện, hội Phụ nữ, lãnh đạo địa phương và giáo viên các trường THCS, Tiểu học và Mầm non 3 xã. Qua cuộc họp thống nhất vạch kế hoạch và phương án truyền thông

- **Chuẩn bị các ấn phẩm/tài liệu truyền thông** sử dụng trong dự án, bao gồm các tờ rơi, áp phích, sổ tay, đĩa và các tài liệu truyền thông khác

Tài liệu tham khảo:

- Phụ lục 2
 - Tài liệu 2.1. Chiến lược truyền thông của dự án
 - Tài liệu 2.2. Kế hoạch truyền thông của dự án
- Phụ lục 5: Các ấn phẩm sử dụng
 - Ấn phẩm 5.1. Các giải pháp an toàn của hộ gia đình trước bão, lũ
 - Ấn phẩm 5.2. Các giải pháp an toàn của hộ gia đình trong bão, lũ
 - Ấn phẩm 5.3. Các giải pháp an toàn của hộ gia đình sau bão, lũ
 - Ấn phẩm 5.4. Sổ tay phòng ngừa giảm nhẹ ảnh hưởng của lũ bão dành cho cộng đồng
 - Ấn phẩm 5.5. Đĩa truyền thông về phòng ngừa và ứng phó rủi ro thiên tai trong cộng đồng và trường học
 - Ấn phẩm 5.6. Tài liệu truyền thông phòng ngừa rủi ro thiên tai cho trẻ em và cộng đồng
 - Ấn phẩm 5.7. Tờ quảng cáo về dự án CARE tại Thanh Hóa

3.3. Giai đoạn 3: Triển khai các hoạt động truyền thông

Mục tiêu:

- Tuyên truyền sâu rộng tới cộng đồng các kiến thức liên quan tới PNU'PRRTT để từ đó nâng cao kiến thức, nhận thức cũng như kỹ năng cho người dân trong việc ứng phó với thiên tai. Qua đó, mỗi người dân, mỗi gia đình đều có thể tự lập kế hoạch phòng chống thiên tai trong phạm vi hộ gia đình.

Các bước:

- Truyền thông trong trường học: Trang bị kiến thức PNU'PRRTT và kỹ năng tập huấn có sự tham gia cho giáo viên các trường, tổ chức các buổi học ngoại khóa với 8 bài học về PNU'PRRTT cho các em học sinh, tổ chức các cuộc thi Rung chuông vàng, thi viết, thi vẽ và thi sân khấu hóa về chủ đề thiên tai

- Truyền thông trong cộng đồng: Trang bị kiến thức PNU'PRRTT và kỹ năng tập huấn có sự tham gia cho cán bộ Hội Phụ nữ các cấp, tổ chức các buổi sinh hoạt cộng đồng tại các xóm nhằm tuyên truyền về (i) Nâng cao nhận thức cộng đồng nhằm phòng ngừa và ứng phó với các rủi ro thiên tai hiệu quả; và (ii) Các bệnh thường gặp trong mùa mưa bão và cách phòng tránh. Tổ chức thi sân khấu hóa
- Truyền thông qua các phương tiện thông tin đại chúng: Đài truyền hình Thanh hóa sản xuất và phát sóng 9 chương trình về PNU'PRRTT, loa truyền thông các cấp định kỳ phát sóng các bản tin về chủ đề thiên tai và cách phòng tránh.

Tài liệu tham khảo: Phụ lục 3

Mục trường học

- Tài liệu 3.1: Ví dụ kế hoạch bài giảng Chương trình Tập huấn về PNU'PRRTT cho Giáo viên trường THCS, Tiểu học và Giáo viên mầm non 3 xã
- Tài liệu 3.2: Ví dụ Chương trình tập huấn về Phòng ngừa Thảm họa cho Giáo viên 3 xã Nga Bạch, Nga Tiến, Nga Tân, huyện Nga Sơn.
- Tài liệu 3.3: Mẫu phiếu đánh giá đầu khóa và cuối khóa tập huấn cho Giáo viên
- Tài liệu 3.4: Ví dụ kế hoạch tổ chức các hoạt động truyền thông về PNU'PRRTT trong nhà trường
- Tài liệu 3.5: Ví dụ kế hoạch phân công soạn bài giảng trong nhà trường
- Tài liệu 3.6: Ví dụ kế hoạch bài giảng (Giáo án) do Giáo viên các trường soạn
- Tài liệu 3.7: Ví dụ kế hoạch giảng dạy/tập huấn của trường Mầm non Nga Bạch
- Tài liệu 3.4: Ví dụ kế hoạch tổ chức thi Rung chuông vàng do trường Tiểu học Nga Tiến thực hiện
- Tài liệu 3.9: Ví dụ Slide bộ câu hỏi Rung chuông vàng do Giáo viên trường THCS Nga Tân thiết kế
- Tài liệu 3.10: Báo cáo tổng kết các hoạt động truyền thông của trường Tiểu học Nga Tiến

Mục cộng đồng

- Tài liệu 3.11: Ví dụ kế hoạch bài giảng Tập huấn về VSMT, Nước sạch, Phòng chống dịch bệnh sau thiên tai cho Cán bộ Phụ nữ xã Nga Tân, Nga Tiến, Nga Bạch, huyện Nga Sơn

- Tài liệu 3.12: Ví dụ Chương trình Tập huấn về VSMT, Nước sạch, Phòng chống dịch bệnh sau thiên tai cho Cán bộ Phụ nữ xã Nga Tân, Nga Tiến, Nga Bạch, huyện Nga Sơn
- Tài liệu 3.13: Mẫu phiếu đánh giá đầu khóa và cuối khóa tập huấn về VSMT, nước sạch, phòng chống dịch bệnh sau thiên tai cho Cán bộ Phụ nữ xã
- Tài liệu 3.14: Ví dụ Kế hoạch truyền thông trong cộng đồng
- Tài liệu 3.15: Ví dụ thiết kế nội dung chương trình truyền thông sinh hoạt cộng đồng
 - Tài liệu 3.15.a. Chủ đề 1 "Nâng cao nhận thức cộng đồng nhằm phòng ngừa và ứng phó với các rủi ro thiên tai hiệu quả"
 - Tài liệu 3.15.b. Chủ đề 2 "Các bệnh thường gặp trong mùa mưa bão và cách phòng tránh"
- Tài liệu 3.16: Tài liệu phát tay "Kế hoạch hộ gia đình an toàn trong thiên tai" dùng trong sinh hoạt cộng đồng
- Tài liệu 3.17: Tài liệu dùng cho các buổi truyền thông trong cộng đồng về chủ đề "Vệ sinh an toàn dịch bệnh trong mùa thiên tai"
- Tài liệu 3.18: Thẻ lệ cuộc thi Sân khấu hóa
- Tài liệu 3.19: Ví dụ Câu hỏi thi Sân khấu hóa xã Nga Bạch
- Tài liệu 3.20: Thiết kế yêu cầu nội dung công việc truyền thông qua Đài truyền hình Thanh Hóa

Các mục chung trong phụ lục 3

- Tài liệu 3.21: Mẫu phiếu đánh giá Chương trình tập huấn
- Tài liệu 3.22: Mẫu báo cáo khóa tập huấn
- Tài liệu 3.23: Mẫu lập kế hoạch và báo cáo hoạt động truyền thông
- Tài liệu 3.24: Mẫu báo cáo hoạt động
- Tài liệu 3.25: Mẫu kế hoạch hoạt động

3.4. Giai đoạn 4: Giám sát và Đánh giá

Mục tiêu:

- Đảm bảo quy trình và cách thức thực hiện các hoạt động truyền thông phù hợp với mục tiêu và phương thức đề ra. Ngoài ra, việc giám sát góp phần phát hiện các vấn đề phát sinh để có giải pháp điều chỉnh kịp thời. Đánh giá

dự án nhằm xác định tính hiệu quả của dự án trong việc đạt được những mục tiêu đề ra.

Các bước:

- Thu thập các câu chuyện “Thay đổi điển hình nhất” do đại diện các nhóm đối tượng hưởng lợi tự thực hiện. Đại diện các nhóm đối tượng được đào tạo kỹ năng thu thập thông tin, sau đó tiến hành phỏng vấn và tổng hợp viết bài về câu chuyện thay đổi điển hình. Những bài viết hay sẽ được trao giải và nội dung các bài viết sẽ được sử dụng trong đánh giá “Thay đổi điển hình” của dự án.
- Đánh giá Hiểu biết, Thái độ và Hành vi sau dự án làm tương tự như đánh giá trước dự án
- Lập các báo cáo cuối kỳ gồm có báo cáo hoạt động toàn dự án và báo cáo tài chính

Lưu ý: Bên cạnh các báo cáo cuối kỳ, hàng tháng còn có các báo cáo và kế hoạch hoạt động và kế hoạch tài chính hàng tháng do BQLDA cấp xã/huyện và Văn phòng Dự án lập định kỳ để trình lên các cấp quản lý dự án cao hơn

Tài liệu tham khảo: Phụ lục 4

- Tài liệu 4.1: Ví dụ Câu chuyện điển hình do Cán bộ Hội phụ nữ xã Nga Bạch ghi lại
- Tài liệu 4.2: Báo cáo hoạt động thu thập các câu chuyện “Thay đổi điển hình nhất”
- Tài liệu 4.3: Phiếu điều tra Hiểu biết, Thái độ, Hành vi sau khi thực hiện dự án
- Tài liệu 4.4: Báo cáo điều tra Hiểu biết, Thái độ, Hành vi sau khi thực hiện dự án
- Tài liệu 4.5: Mẫu kế hoạch tháng của BQLDA cấp xã/huyện
- Tài liệu 4.6: Mẫu báo cáo tháng của BQLDA cấp xã/huyện
- Tài liệu 4.7: Mẫu kế hoạch tháng của VP dự án
- Tài liệu 4.8: Mẫu báo cáo tháng của VP dự án
- Tài liệu 4.9: Mẫu báo cáo tháng của dự án tới tổ chức
- Tài liệu 4.10: Mẫu báo cáo tài chính
 - Tài liệu 4.10.a. Mẫu báo cáo tài chính hàng tháng tới quản lý dự án
 - Tài liệu 4.10.b. Mẫu báo cáo tài chính hàng tháng tới nhà tài trợ

4. Hướng dẫn xây dựng và thực hiện chương trình giáo dục - truyền thông trong trường học, cộng đồng và các phương tiện thông tin đại chúng

4.1. Truyền thông trong trường học

Hoạt động truyền thông trong trường học bao gồm 2 bước chính là (i) Tập huấn trang bị kiến thức và kỹ năng cho giáo viên; và (ii) Giáo viên triển khai các hoạt động truyền thông trong trường học. Chi tiết quá trình thực hiện của mỗi bước như sau:

Bước 1: Trang bị kiến thức và kỹ năng cho giáo viên

Ở bước này, dự án tiến hành tập huấn cho giáo viên các trường 2 nội dung cơ bản là: (i) Kiến thức PNƯPRRTT có sự tham gia; và (ii) Phương pháp tập huấn có sự tham gia.

Đây là bước cần thiết nhằm trang bị kiến thức và kỹ năng cho các giáo viên để sau đó các giáo viên có khả năng triển khai các hoạt động truyền thông trong nhà trường.

Tài liệu tham khảo trong bước này bao gồm:

- Tài liệu “Kiến thức về thiên tai” và “Kiến thức về kỹ năng truyền thông” (do Tập huấn viên soạn),
- Kế hoạch bài giảng (*Tài liệu 3.1, Mục trường học, Phụ lục 3*)
- Chương trình tập huấn (*Tài liệu 3.2, Mục trường học, Phụ lục 3*)
- Mẫu phiếu đánh giá đầu và cuối khóa tập huấn (*Tài liệu 3.3, Mục trường học, Phụ lục 3*)
- Mẫu phiếu đánh giá chương trình tập huấn (*Tài liệu 3.21, Phụ lục 3*)
- Mẫu báo cáo khóa tập huấn (*Tài liệu 3.22, Phụ lục 3*)

Hình 2. Lớp tập huấn về phương pháp truyền thông có sự tham gia cho giáo viên các trường của 3 xã Nga Bạch, Nga Tiến và Nga Tân, huyện Nga Sơn, tỉnh Thanh Hóa
Nguồn: CARE Quốc tế tại Việt Nam

Bước 2: Triển khai các hoạt động truyền thông trong trường học

Sau khi tham gia khóa tập huấn kiến thức PNU'PRRTT và các kỹ năng truyền thông, giáo viên các trường lập kế hoạch và triển khai các hoạt động truyền thông cho học sinh các khối.

Tùy thuộc trình độ kiến thức của từng nhóm đối tượng, là trẻ mầm non hay học sinh Tiểu học, THCS mà các giáo viên có thể điều chỉnh nội dung, phương thức giảng dạy, cũng như hình thức các hoạt động ngoại khóa phù hợp. Ví dụ như:

- Nhóm THCS và Tiểu học (độ tuổi từ 9 – 15): Việc truyền thông cho nhóm đối tượng này tương đối dễ dàng do các em học sinh đã biết đọc và khả năng tiếp nhận kiến thức dễ dàng hơn so với các độ tuổi nhỏ. Do vậy có thể áp dụng nhiều hình thức truyền thông phong phú, như giảng dạy kiến thức và kỹ năng PNU'PRRTT; Thi Rung chuông vàng; Thi viết; Thi vẽ; Thi đóng kịch; Sân khấu hóa;
- Nhóm Mầm non (độ tuổi từ 4 – 5): Đối với độ tuổi của các em học sinh mầm non, các hình thức truyền thông áp dụng cần có tính sinh động cao, nội dung truyền đạt nên sử dụng nhiều các dụng cụ trực quan như tranh, ảnh, video clip, các trò chơi lồng ghép kiến thức. Các hình thức gợi ý là dạy ngoại khóa kiến thức và kỹ năng PNU'PRRTT; Thi vẽ tranh; Sân khấu hóa

Hộp 1

“Những kỹ năng thu được thông qua các lớp tập huấn về “Kỹ năng đào tạo có sự tham gia” thực sự đã làm giàu thêm kinh nghiệm giảng dạy cho giáo viên chúng tôi. Điều này không chỉ giúp ích trong việc triển khai các hoạt động truyền thông về PNU'PRRTT mà còn trong công tác giảng dạy chính quy của các giáo viên”

Thầy giáo Phạm Đình Hùng – Hiệu trưởng trường THCS Nga Tiến

Quá trình thực hiện và các hoạt động truyền thông trong trường học được thực hiện như sau

- **Thành lập Ban chỉ đạo truyền thông.** Mỗi trường thành lập BCD truyền thông, với thành viên là các giáo viên, cán bộ trường. BCD có nhiệm vụ chỉ đạo, theo dõi và giám sát quá trình thực hiện các hoạt động truyền thông tại trường học. Việc thành lập Ban chỉ đạo sẽ giúp cho việc lập kế hoạch và triển khai các hoạt động truyền thông có hiệu quả, được giám sát chặt chẽ để điều chỉnh kịp thời những vấn đề phát sinh.
- **Lập kế hoạch truyền thông.** Trong bước này, giáo viên mỗi trường tự lên ý tưởng về cách thức truyền thông sao cho phù hợp với đối tượng học sinh và điều kiện thực tế của trường. Kế hoạch ghi rõ nội dung hoạt động, kết quả mong đợi, thời gian, địa điểm, người phụ trách...v.v. (Xem Tài liệu 3.4, Phụ lục 3& 3.23, Mục trường học, Phụ lục 3)

- **Tiến hành thực hiện các hoạt động giáo dục – truyền thông:** tổ chức giảng dạy, các hoạt động ngoại khóa
- **Lập báo cáo các hoạt động truyền thông.** Bên cạnh các báo cáo sau mỗi hoạt động, sau khi kết thúc toàn bộ chiến dịch truyền thông trong trường học, BGH nhà trường sẽ lập báo cáo tổng kết các hoạt động đã thực hiện, đánh giá kết quả, nêu rõ những bài học kinh nghiệm và đề xuất kiến nghị. Tham khảo mẫu báo cáo hoạt động truyền thông tại *Tài liệu 3.23, Phụ lục 3*, ngoài ra có thể tham khảo thêm Báo cáo tổng kết các hoạt động truyền thông của trường Tiểu học Nga Tiến (*Tài liệu 3.10, Mục trường học, Phụ lục 3*)

4.2. Các hình thức giáo dục - truyền thông trong trường học

4.2.1. Tổ chức giảng dạy kiến thức và kỹ năng PNU'PRRTT.

Các hoạt động giảng dạy kiến thức và kỹ năng PNU'PGTRTT được đưa vào chương trình dạy ngoại khóa cho các em học sinh các khối Mầm non, Tiểu học và THCS. Hình thức và nội dung bài giảng được thiết kế tùy thuộc trình độ của từng lứa tuổi. Ví dụ như lứa tuổi mầm non thì nội dung đơn giản, dễ hiểu và chủ yếu được truyền đạt dưới hình thức trò chơi, tranh ảnh. Còn đối

Hình 3. Lớp dạy ngoại khóa cho học sinh về chủ đề PNU'PRRTT tại trường Tiểu học Nga Tân, huyện Nga Sơn, tỉnh Thanh Hóa
 Nguồn: CARE Quốc tế tại Việt Nam

với các học sinh ở những khối lớn hơn thì chất lượng nội dung cao hơn và phong phú hơn nhưng vẫn phải đảm bảo tính sinh động để thu hút sự tham gia của các em.

Để tổ chức giảng dạy cho các học sinh, các giáo viên cần thực hiện 3 bước cơ bản là (i) Lập kế hoạch; (ii) Thực hiện giảng dạy; và (iii) Lập báo cáo sau hoạt động. Cụ thể như sau

- **Lập kế hoạch:** Phân công giáo viên soạn bài giảng, mô tả chi tiết giáo viên nào phụ trách nội dung bài giảng nào (*Tài liệu 3.5, Mục trường học, Phụ lục 3*)

Lập kế hoạch bài giảng. Các giáo viên Giáo viên mỗi trường soạn giáo án 8 bài giảng với nội dung PNUP RRTT. Bài giảng mô tả chi tiết nội dung và các hoạt động sẽ thực hiện bài giảng theo thứ tự thời gian, các dụng cụ dạy học, công cụ trực quan. (Tài liệu 3.6, Mục trường học, Phụ lục 3),

Lập kế hoạch giảng dạy, phân bổ số buổi học, thời gian, địa điểm, giáo viên phụ trách, tên bài giảng (Tài liệu 3.7, Mục trường học, Phụ lục 3)

- Thực hiện giảng dạy theo các kế hoạch phân công và nội dung bài giảng đã thiết kế
- Lập báo cáo sau hoạt động. Sau khi kết thúc hoạt động, giáo viên các trường phải lập báo cáo các kết quả đã đạt được, những điểm mạnh và khó khăn còn tồn tại, cũng như đề xuất khắc phục. (Tài liệu 3.24, Phụ lục 3)

Hộp 2

Bài 1: Hiểm họa, thảm họa

Bài 2: Lũ lụt

Bài 3: Áp thấp nhiệt đới và Bão

Bài 4: Sạt lở đất

Bài 5: Hạn hán

Bài 6: Các hiểm họa

Bài 7: Con người và tác động với hiểm họa

Bài 8: Thiếu niên, hội CTĐ với công tác phòng ngừa

4.2.2. Tổ chức thi Rung chuông vàng

Cuộc thi Rung chuông vàng là một hình thức kiểm tra kiến thức của các em học sinh sau khi tham gia lớp học do các giáo viên tổ chức. Với cách thức tổ chức và nội dung như một sân chơi hấp dẫn và lý thú, cuộc thi có khả năng thu hút đông đảo học sinh và cả phụ huynh tham gia.

Trong khuôn khổ dự án, giáo viên của các trường đã tổ chức cuộc thi Rung chuông vàng với chủ đề "Phòng ngừa và ứng phó với rủi ro thiên tai" cho học sinh THCS & Tiểu học.

Hình 4. Thi Rung chuông vàng tại trường Tiểu học Nga Tiến, huyện Nga Sơn, tỉnh Thanh Hóa
Nguồn: CARE Quốc tế tại Việt Nam

Thứ tự các công việc cần làm khi tổ chức thi bao gồm

- Lập kế hoạch thi nhằm xác định rõ mục tiêu, cách thức và các bước chuẩn bị tổ chức thi, phân công nhiệm vụ (Tài liệu 3.8, Mục trường học, Phụ lục 3&3.25 Phụ lục 3)

- Soạn đề thi. Đề thi do giáo viên các trường tự soạn và trình bày dưới dạng slide câu hỏi. Nội dung câu hỏi nằm trong phạm vi 8 bài học đã giảng dạy cho học sinh. Các câu hỏi thường ngắn gọn và để dưới dạng câu hỏi trắc nghiệm (*Tài liệu 3.9, Mục trường học, Phụ lục 3*)
- Tổ chức thi theo kế hoạch đã đề ra
- Lập báo cáo sau hoạt động. Sau khi kết thúc hoạt động, giáo viên các trường lập báo cáo và nộp lên BQLDA. Nội dung báo cáo bao gồm các kết quả thu được, các điểm mạnh và điểm yếu, những gì chưa đạt được và đề xuất giải pháp khắc phục, kiến nghị. (*Tài liệu 3.24, Phụ lục 3*)

4.2.3. Tổ chức thi viết

Đây là hoạt động phù hợp với các em học sinh khối Tiểu học và THCS. Nội dung thi viết đa dạng, thường tập trung vào các chủ đề của 8 bài học, ở dạng đặt câu hỏi về kiến thức hoặc các câu hỏi mở, qua đó các em có thể kể về các trải nghiệm của mình về những thiên tai đã diễn ra.

Trong dự án của CARE, nội dung viết về 2 chủ đề “Nhận thức của học sinh Tiểu học” và “Phòng ngừa và ứng phó với rủi ro thiên tai trong học sinh trường THCS”. Các hoạt động bao gồm

- Lập kế hoạch thi (*Tài liệu 3.25, Phụ lục 3*)
- Tổ chức thi
- Lập báo cáo sau hoạt động tương tự như ở hoạt động thi Rung chuông vàng (*Tài liệu 3.24, Phụ lục 3*)

Hộp 3

Ví dụ nội dung câu hỏi thi viết cho trẻ em khối 4, trường Tiểu học Nga Tân

Câu 1: Em hiểu như thế nào là hiểm họa? Như thế nào là thảm họa?

Câu 2: Ở nơi em đang sống thường có những loại hiểm họa nào?

Câu 3: Em hãy kể lại diễn biến của cơn bão khi đổ bộ vào đất liền nơi mình sinh sống. Các em có thể làm những gì trước, trong và sau khi bão xảy ra để giúp đỡ bố mẹ và làng xóm.

4.2.4. Tổ chức thi vẽ

Tổ chức thi vẽ là hình thức truyền thông phù hợp với mọi độ tuổi, đặc biệt là lứa tuổi mầm non. Qua bài thi vẽ, các em học sinh thể hiện nhiều ý tưởng phong phú với cùng một chủ đề thi.

Chủ đề cuộc thi vẽ của dự án là "Cùng bé tìm hiểu các rủi ro thiên tai" cho trẻ mầm non. Trình tự tổ chức cuộc thi như sau:

- Lập kế hoạch thi (Tài liệu 3.25, Phụ lục 3)
- Tổ chức thi
- Lập báo cáo sau hoạt động tương tự như ở hoạt động thi Rung chuông vàng (Tài liệu 3.24, Phụ lục 3)

Hình 5. Bài thi vẽ của trẻ Mầm non Nga Bạch
Nguồn: CARE Quốc tế tại Việt Nam

4.2.5. Tổ chức thi sân khấu hóa

Hoạt động thi sân khấu hóa là một trong những phương thức truyền thông sinh động, thu hút được sự tham gia của nhiều tầng lớp đối tượng, đặc biệt là các em học sinh các lứa tuổi. Các hình thức thi sân khấu hóa tương đối đa dạng và linh hoạt, có thể kết hợp nhiều hình thức, tùy thuộc đối tượng tham gia, ví dụ như thi hát, hái hoa dân chủ, làm thơ, đóng kịch...v.v.

Dự án CARE tổ chức thi sân khấu hóa dưới dạng đóng kịch về chủ đề "Cùng bé tìm hiểu các rủi ro thiên tai" cho trẻ mầm non.

Các bước tổ chức bao gồm:

- Lập kế hoạch thi (Tài liệu 3.25, Phụ lục 3)
- Tổ chức thi
- Lập báo cáo sau hoạt động tương tự như ở hoạt động thi Rung chuông vàng (Tài liệu 3.24, Phụ lục 3)

Hộp 4

"Trong số các hoạt động, cháu thích nhất hội thi Rung chuông vàng, văn nghệ và thi viết. Ngoài ra cháu còn thích trả lời các câu hỏi trắc nghiệm về PNUPRRTT"

Em Đoàn Thu Phương - Học sinh lớp 5A, trường Tiểu học Nga Bạch

5. Hướng dẫn xây dựng và thực hiện chương trình giáo dục - truyền thông trong cộng đồng và các phương tiện thông tin đại chúng

5.1. Truyền thông trong cộng đồng

Cộng đồng bao gồm rất nhiều nhóm đối tượng, vì vậy khi thực hiện các hoạt động truyền thông trong cộng đồng, cần xác định rõ đối tượng mục tiêu để từ đó xây dựng chiến lược truyền thông phù hợp.

Trong dự án, đối tượng mục tiêu là nhóm các phụ nữ đơn thân, các hộ nghèo dễ bị tổn thương, các gia đình sống ở ven sông và sống dựa vào nghề chài lưới. Các hoạt động truyền thông trong cộng đồng được thực hiện bởi Hội Phụ nữ thôn, xóm, bao gồm các bước sau

Bước 1. Trang bị kiến thức và kỹ năng cho cán bộ địa phương tham gia tổ chức các hoạt động truyền thông trong cộng đồng

Tương tự như với truyền thông trong trường học, hoạt động tập huấn ban đầu về kiến thức và kỹ năng cho các cán bộ nòng cốt của Hội Phụ nữ các cấp là cần thiết. Đây là cách thức nâng cao năng lực cho các cán bộ để họ có thể tự triển khai các hoạt động truyền thông trong cộng đồng mình sau này.

Nội dung tập huấn tập trung vào 3 chủ đề chính: (i) Kiến thức phòng ngừa và ứng phó với rủi ro thiên tai dựa vào cộng đồng; (ii) Phương pháp truyền thông có sự tham gia; và (iii) Kiến thức an toàn vệ sinh dịch bệnh trong mùa thiên tai

Tài liệu tham khảo trong bước này bao gồm:

- Tài liệu kiến thức về 3 nội dung nói trên do các Tập huấn viên biên soạn. Tài liệu này là tổng hợp nội dung kiến thức liên quan tới chủ đề tập huấn. THV sử dụng tài liệu này xuyên suốt trong toàn bộ quá trình tập huấn.

- Kế hoạch bài giảng do tập huấn viên biên soạn. Trong

Hình 6. Lớp tập huấn cho các cán bộ Hội Phụ nữ của 3 xã, Nga Bạch, Nga Tân và Nga Tiến, huyện Nga Sơn, tỉnh Thanh Hóa
Nguồn: CARE Quốc tế tại Việt Nam

tất cả các hoạt động tập huấn, thiết kế hoạch bài giảng rất quan trọng. Về cơ bản đây là kế hoạch chi tiết trình tự các hoạt động giảng dạy một nội dung hoặc một chương trình tập huấn. Kế hoạch quy định rõ các bước thực hiện tập huấn theo trình tự thời gian, các công cụ giảng dạy sử dụng, và phân công người phụ trách các bước (nếu có nhiều hơn 1 THV) (Xem tham khảo Tài liệu 3.11, Mục cộng đồng, Phụ lục 3)

- Kế hoạch Chương trình tập huấn. Khác với kế hoạch bài giảng được thiết kế dành riêng cho THV, kế hoạch chương trình tập huấn được thiết kế cho người tham gia tập huấn nhằm giúp họ nắm được tổng quan nội dung chương trình tập huấn sẽ diễn ra như thế nào, và trình tự thời gian ra sao (Xem tham khảo Tài liệu 3.12, Mục cộng đồng, Phụ lục 3)
- Mẫu phiếu đánh giá đầu và cuối khóa tập huấn nhằm thu thập các phản hồi của học viên về chất lượng khóa tập huấn. Mẫu phiếu này được phát vào ngày khai giảng và bế giảng cuối khóa tập huấn (Tài liệu 3.13, Mục cộng đồng, Phụ lục 3)
- Mẫu phiếu đánh giá chương trình tập huấn được thiết kế với mục đích tương tự như trên, tuy nhiên phiếu đánh giá được phát trước và sau mỗi buổi tập huấn nhằm thu thập các phản hồi về chất lượng các buổi tập huấn để từ đó THV có những điều chỉnh kịp thời cho các buổi tập huấn sau. (Tài liệu 3.21, Phụ lục 3)
- Mẫu báo cáo khóa tập huấn do THV thực hiện để báo cáo kết quả và chất lượng của toàn bộ khóa tập huấn (Tài liệu 3.22, Phụ lục 3)

Bước 2: Triển khai các hoạt động truyền thông trong cộng đồng

Các hoạt động truyền thông trong cộng đồng được cán bộ Hội Phụ nữ các xã lập kế hoạch và thực hiện, theo thứ tự như sau

- **Xây dựng kế hoạch truyền thông.** Kế hoạch truyền thông do Hội phụ nữ các xã họp bàn và đề ra, bao gồm các phương thức, công cụ truyền thông sử dụng nhằm đạt được những mục tiêu nhất định, có phân công trách nhiệm rõ ràng và thời hạn hoàn thành (Tham khảo mẫu lập kế hoạch ở Tài liệu 3.23, Phụ lục 3, và kế hoạch truyền thông do Hội Phụ nữ xã Nga Tân thực hiện ở

Hộp 5

“Nội dung các hoạt động phù hợp và thiết thực. Từ trước đến nay chưa có dự án nào lập kế hoạch và triển khai chi tiết đến vậy. Do đó thu hút được sự tham gia của bà con trong xã. Khi tôi đến dự truyền thông của thôn 7, dù trời mưa to nhưng chị em đến rất đông, thậm chí không đủ chỗ ngồi. Mặc dù vậy hội trường vẫn chật kín từ đầu đến cuối buổi, không có ai bỏ về giữa chừng”

Chị Nguyễn Thị Nga, Chủ tịch hội Phụ nữ huyện Nga Sơn, thành viên trong ban chỉ đạo QLDA

Tài liệu 3.14, Mục cộng đồng, Phụ lục 3)

- **Tổ chức sinh hoạt cộng đồng** được thực hiện tại các xóm trong xã, mỗi xóm sinh hoạt 2 buổi với 2 chủ đề: (i) Nâng cao nhận thức cộng đồng nhằm phòng ngừa và ứng phó với các rủi ro thiên tai hiệu quả; và (ii) Các bệnh thường gặp trong mùa mưa bão và cách phòng tránh.

Quá trình tổ chức được tiến hành như sau:

- Thiết kế nội dung các chương trình truyền thông, mô tả chi tiết các hoạt động và hình thức truyền thông, phân công nhiệm vụ và xác định các tài liệu sử dụng cho từng hoạt động. Xem *Tài liệu 3.15, Mục cộng đồng, Phụ lục 3*
- Thiết kế tài liệu sử dụng và tài liệu phát tay dùng trong các buổi truyền thông. Các tài liệu giúp cho cộng đồng dễ theo dõi nội dung truyền thông cũng như có thể sử dụng để tham khảo khi hoạt động truyền thông kết thúc. Xem *Tài liệu 3.16 & 3.17, Mục cộng đồng, Phụ lục 3*
- Tổ chức sinh hoạt tại các thôn xóm theo chủ đề đã xác định trong nội dung truyền thông

Lưu ý: Phải lựa chọn thời gian hợp lý để tổ chức các buổi sinh hoạt cộng đồng để đảm bảo bà con có thể tham gia. Ví dụ tổ chức vào buổi chiều tối khi các chị em đã đi làm về, nấu cơm xong, khi đó họ có thời gian nhàn rỗi để tham gia sinh hoạt cộng đồng

- Lập báo cáo sau hoạt động. Sau khi kết thúc hoạt động truyền thông sinh hoạt cộng đồng, Hội Phụ nữ các xã phải lập báo cáo các kết quả đã đạt được, những điểm mạnh và khó khăn còn tồn tại, cũng như đề xuất khắc phục *Tài liệu 3.24, Phụ lục 3)*

- **Tổ chức thi sân khấu hóa.** Kết thúc hoạt động truyền thông trong cộng đồng, mỗi xã tổ chức một cuộc thi sân khấu hóa với các chủ đề liên quan tới 2 nội dung truyền thông nói trên. Đây là một phương thức truyền thông rất hiệu quả, dễ thu hút được sự tham gia của các chị em.

Tiến trình tổ chức sân khấu hóa gồm có:

Hộp 6

“Kiến thức về phòng tránh thiên tai của tôi đã được nâng cao hơn. Khi có bão về, tôi biết cách phòng tránh như: chặt các cành cây to xung quanh, nghe loa đài thường xuyên, dự trữ lương thực, thuốc men, nước sạch. Sau bão thì phải dọn dẹp nhà cửa, chôn xác súc vật chết. Trước kia, khi chưa có dự án CARE thì tôi cũng có biết cách phòng tránh lụt bão, nhưng từ khi được học và được nghe tuyên truyền thì tôi có thêm nhiều kinh nghiệm hơn”

Chị Trần Thị Lộc, 42 tuổi, xã Nga Bạch, huyện Nga Sơn.

- ✎ Tổ chức họp chuẩn bị lên kế hoạch cho cuộc thi nhằm xác định mục tiêu, các tiêu chí của cuộc thi, các hạng mục công việc cần thực hiện và phân công trách nhiệm
 - ✎ Xây dựng thể lệ thi và nội dung câu hỏi thi. Thể lệ cuộc thi sẽ là căn cứ để triển khai các chương trình hoạt động cũng như là tài liệu thông báo gửi tới các đối tượng sẽ tham gia. Thể lệ quy định các cách thức tổ chức, nội dung, thời gian, cơ cấu giải thưởng...v.v.(*Tài liệu 3.18& 3.19, Phụ lục 3*)
 - ✎ Thiết kế chương trình thi theo trình tự thời gian, gồm các hoạt động thực hiện, các công cụ/đạo cụ sử dụng, phân công nhiệm vụ
 - ✎ Tổ chức thi
 - ✎ Lập báo cáo sau cuộc thi. Sau khi kết thúc hoạt động thi sân khấu hóa, Hội Phụ nữ các xã phải lập báo cáo các kết quả đã đạt được, những điểm mạnh và khó khăn còn tồn tại, cũng như đề xuất khắc phục(*Tài liệu 3.24, Phụ lục 3*)
- **Lập báo cáo các hoạt động truyền thông.** Sau khi kết thúc toàn bộ chiến dịch truyền thông trong cộng đồng, Hội Phụ nữ các xã sẽ lập báo cáo tổng kết các hoạt động đã thực hiện, đánh giá kết quả, nêu rõ những bài học kinh nghiệm và đề xuất kiến nghị. Tham khảo mẫu báo cáo hoạt động truyền thông tại *Tài liệu 3.23, Phụ lục 3*.

5.2. Truyền thông qua các phương tiện thông tin đại chúng

Bên cạnh các hoạt động truyền thông trực tiếp trong nhà trường và cộng đồng. Các hoạt động truyền thông gián tiếp cũng đóng vai trò tích cực trong việc truyền tải thông tin tới nhiều người dân cùng một lúc, ví dụ như truyền hình, phát thanh.

Trong dự án này, các kênh truyền thông gián tiếp là Đài truyền hình Thanh Hóa và Hệ thống đài phát thanh/loa truyền thanh các cấp. Các bước truyền thông được thực hiện như sau:

Hộp 7

“Đài phát thanh của huyện và xã chúng tôi phát đều đặn các bản tin về phòng ngừa rủi ro thiên tai trên hệ thống các loa truyền thanh. Tôi thấy rằng việc truyền thông tới bà con những nội dung này là hết sức cần thiết và cần phải đẩy mạnh hơn nữa công cuộc tuyên truyền. Có như vậy mới giúp tăng cường nhận thức cho mọi người. Tôi thấy dự án đã thực sự đem lại được sự đổi mới trong mối quan hệ cộng đồng. Các bà con đã gắn kết với nhau hơn nhờ những hoạt động tuyên truyền, sinh hoạt nhóm cộng đồng.

Ông Nguyễn Bá Dung, trưởng Đài truyền thanh huyện Nga Sơn

- **Thực hiện truyền thông qua kênh TV đài truyền hình Thanh Hóa.**

- Thiết kế Yêu cầu Nội dung Công việc truyền thông qua kênh đài truyền hình Thanh Hóa. Nội dung công việc mô tả chi tiết thời gian, phạm vi công việc, khung nội dung của các chương trình phát sóng, thời gian phát sóng,...v.v. (*Tài liệu 3.20, Mục cộng đồng, Phụ lục 3*)
 - Đài truyền hình tổ chức sản xuất chương trình theo yêu cầu
 - Nhóm dự án kiểm duyệt nội dung chương trình
 - Tiến hành phát sóng định kỳ theo kế hoạch
 - Báo cáo sau hoạt động: Đài truyền hình Thanh Hóa lập báo cáo sau khi hoàn thành phát sóng các chương trình truyền thông và nộp lên BQLDA theo mẫu ở *Tài liệu 3.24, Phụ lục 3*.
- **Thực hiện truyền thông qua hệ thống loa truyền thông các cấp**
- Lập kế hoạch phát sóng, mô tả chi tiết nội dung, thời gian và thời lượng phát sóng các bản tin định kỳ trên hệ thống loa truyền thanh của xã, huyện. Tham khảo mẫu ở *Tài liệu 3.25, Phụ lục 3*.
 - Phát sóng các nội dung truyền thông
 - Báo cáo sau hoạt động. Đài phát thanh của huyện/xã lập báo cáo sau khi hoàn thành các hoạt động truyền thông, báo cáo chi tiết các hoạt động đã thực hiện và các kết quả đạt được, những khó khăn, thuận lợi và các kiến nghị, theo mẫu ở *Tài liệu 3.24, Phụ lục 3*.